

Yenidoğan Ünitelerinde Çalışan Hemşirelerin Yenidoğan Cilt Bakımına Yönelik Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesi

The Determination on the Knowledge Level of Nurses Working in the Newborn Units Related to the Care of Newborns' Skin

Sibel Tekdal^{1*}, Aysel Kökcü Doğan²

¹Adıyaman Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi, Adıyaman, Türkiye

²İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye

Makale Bilgisi	ÖZ
<i>Geliş Tarihi:</i> 12.02.2022	<p>Amaç: Yenidoğan ünitelerinde çalışan hemşirelerin yenidoğan cilt bakımına ilişkin bilgi düzeylerini incelemektir. Örneklem ve Yöntem: Tanımlayıcı bir çalışma olan araştırmanın örneklemini, İstanbul'da bulunan bir devlet ve bir vakıf üniversitesi hastanesinin yenidoğan ünitelerinde çalışan ve araştırmaya katılmaya gönüllü 162 hemşire oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında "Tanıtıcı Bilgiler Formu" ile "Yenidoğan Ünitelerinde Çalışan Hemşirelerin Yenidoğan Cilt Bakımına Yönelik Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesi Formu" kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 22.0 paket programında analiz edilmiştir. Bulgular: Hemşirelerin %92'sinin kadın, %60.5'inin lisans mezunu olduğu, %74.1'inin devlet hastanesinde çalıştığı ve %32.7'sinin yenidoğan yoğun bakım hemşireliği sertifikasının olduğu belirlenmiştir. Hemşirelerin; yenidoğan cilt bakımına yönelik puan ortalamaları 80.93 ± 12.96'dır. Hemşirelerin yaş ortalaması, eğitim düzeyi, çalıştığı kurum, meslekteki çalışma yılı, yenidoğan yoğun bakımlardaki çalışma süreleri ve yenidoğan sertifika programlarına katılma durumları ile bakıma ilişkin bilgi düzeyleri arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki ($p<0.05$) saptanmıştır. Sonuç: Araştırmaya katılan hemşirelerin yenidoğan cilt bakımına ilişkin bilgi düzeylerinin ortalamasının üstünde olduğu saptanmıştır. Bu sonuçlar ışığında, yenidoğan cilt bakım uygulamalarının tüm sağlık kurumlarında standart hale getirilmesi, deneyimli ve uzman hemşirelerin bu alanda çalıştırılması, hemşirelerin yoğun bakım sertifika programlarına katılımının sağlanması gerekmektedir.</p>
<i>Kabul Tarihi:</i> 10.06.2022	
	Anahtar Kelimeler: Bilgi düzeyi, cilt bakımı, hemşire, yenidoğan
Article Information	ABSTRACT
<i>Received:</i> 12.02.2022	<p>Aim: Determining newborns' skincare related knowledge level of nurses working in the newborn units. Subject and Method: The Sample group of the descriptive study consisted of 162 nurses-voluntary to take part in the study-working in the newborn units in a state and a private university hospital in İstanbul. The data was collected through "The Survey Form of Determination of The Knowledge Level of Nurses Working in The Newborn Units Related to The Skincare". The data obtained through the study was analysed with SPSS 22.0 packet programme. Results: 92 % of the nurses were female, 60.5% were university graduates with bachelors' degree, 74.1 % were working in a state hospital, and 32.7% had newborn intensive care nurse certificate. Nurses' average points related to newborn skin care was 80.93 ± 12.96. Significant positive relation ($p<0.05$) was determined between nurses' knowledge level of newborn skincare and nurses' average age, nurses' level of education, institutions where nurses work, nurses' job experiences in years, nurses' length of work in newborn intensive care units and nurses' attendance in newborn certificate programs. Conclusion: It was determined that the nurses' newborns skin care related knowledge level was above average. In the light of these findings, it is necessary; to standardize skin care practices in all health institutions; to employ experienced and specialist nurses in this field and to encourage nurses to attend intensive care certificate programs.</p>
<i>Accepted:</i> 10.06.2022	
	Keywords: Knowledge level , skin care, nurse, newborn
doi:10.46971/ausbid.1071937	Araştırma makalesi (Research article)

Giriş

Cilt; epidermis, dermis ve cilt altı dokusu (hipodermis) olmak üzere 3 tabakadan oluşan ve vücudun tüm yüzeyini kaplayarak termoregülasyonu sağlayan, ultraviyole ışınlarına ve enfeksiyonlara karşı koruyan, vücudun en geniş ve hayati öneme sahip organıdır. Cildin aynı zamanda duyu organı olma gibi önemli bir fonksiyonu da bulunmaktadır (Karabulut, 2011).

Yenidoğan dönemi; bebeğin intrauterin yaşamındaki steril, termo stabil, sıvı dolu güvenli ortamından, çevredeki her türlü zararlı ajana açık, kuru ekstrauterin ortama adaptasyon sürecini temsil eder. Son yapılan çalışmalarda yenidoğanın cilt bariyer fonksiyonunun anne karnında başlayıp, doğumdan 12 ay sonrasına kadar gelişmeye devam ettiği belirtilmiştir (Stamatas ve ark., 2011; Fernandes ve ark., 2011).

Yenidoğan döneminde bebeklerin cildi çok hassas, ince ve immatürdür. Bu dönemde yenidoğanların cilt bariyer fonksiyonlarının tam gelişmemesi ve vücut yüzey alanının erişkinlerden fazla olması sonucu vücuttaki su ve ısı kaybı daha kolay yaşanmaktadır (Kılıç ve ark., 2013). Yenidoğan cildine ait epidermis ile dermis tabakası arasındaki bağlantının zayıf olması, sebace bezlerinin aktivitesinin yetersiz olması, melanozom üretiminin az olması, cilt pH değerinin nötral ya da alkaliye yakın olması gibi fizyolojik nedenler yenidoğanlarda cilt hasarı ve enfeksiyonlara yatkınlığı arttırmaktadır (Karabulut, 2011; Ness ve ark., 2013). Ayrıca prematüre bebeklerin cildi, neonatal dönemde yapışkan bantların ya da flasterlerin kullanımı, dezenfektanların kullanımı, uzun süre aynı pozisyonda yatışa bağlı olarak oluşan basınç ülserleri, bez dermatiti, sürtünme, banyo yaptırma gibi birçok dış etkenle de deri bütünlüğünü kaybetmekte ve tahrişe bağlı zedelenmeler ortaya çıkabilmektedir (Utaş, 2011). Yenidoğan cilt bütünlüğünün korunmasında ve travma risklerinin ortadan kaldırılmasında en büyük görev yenidoğan hemşirelerine düşmektedir. YYBÜ' de bakım uygulamalarını etkin ve aktif olarak kullanan pediatri hemşirelerinin, öncelikli olarak yenidoğan bebeklerin cildinin anatomik ve fizyolojik özelliklerini bilmesi, cildin maruz kaldığı kimyasal etkenler konusunda farkındalıklarının yüksek olması ve kanıta dayalı bilgiler doğrultusunda bakım uygulamalarını gerçekleştirebilmeleri önemlidir. Literatür incelendiğinde ülkemizde yenidoğan hemşirelerinin cilt bakımı bilgi düzeyine ilişkin (Şerbetçi, 2019; Bişgin, 2020) benzer çalışmalara rastlanmasına rağmen, bu çalışmaların sınırlı sayıda olduğu gözlenmiştir. Çalışmamız, yenidoğan ünitelerinde çalışan hemşirelerin yenidoğan cilt bakımına yönelik bilgi düzeylerini belirlemek ve literatüre katkıda bulunmak amacıyla yapılmıştır.

Örneklem ve Yöntem

Araştırmanın Türü, Yeri ve Zamanı

Tanımlayıcı tipte olan bu araştırma İstanbul Anadolu Yakasında bir Devlet Hastanesi ve Avrupa Yakasında Özel bir Üniversite Hastane bünyesindeki hemşireler ile 2018 Mayıs-2019 Nisan tarihleri arasında yapılmıştır.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini; İstanbul' da bulunan bir devlet hastanesi ve özel hastanenin yenidoğan ünitelerinde çalışan toplam 210 hemşire oluşturmuştur. Araştırmaya dahil edilecek katılımcı sayısının belirlenmesinde evreni bilinen örneklem yöntemi kullanılmıştır. Örneklem sayısı; %90 güven aralığında, p (incelenen olayın gerçekleşme olasılığı)=0,5 olarak kabul edilerek $\pm\%5$ örnekleme hatası için 119 hemşire olarak belirlendi. Araştırmada örneklem seçimine gidilmeyip,

araştırmaya katılmayı kabul eden 162 hemşire ile gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama Formlarının Uygulanması

Araştırmaya katılmayı kabul eden hemşirelere, araştırmanın amacı ve uygulaması hakkında bilgi verildikten sonra anket yöntemi ile toplanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Verilerin toplanmasında “Tanıtıcı Özellikler Formu” ve “Yenidoğan Ünitelerinde Çalışan Hemşirelerin Yenidoğan Cilt Bakımına Yönelik Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesi Formu” kullanılmıştır.

Tanıtıcı Özellikler Formu: Literatüre dayalı araştırmacılar tarafından geliştirilen bu formda hemşirelerin sosyo-demografik özelliklerini (yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, çalıştığı hastane, meslekteki çalışma yılı, yenidoğan yoğun bakım ünitelerindeki çalışma yılı, yenidoğan sertifikası olma durumu) belirlemeye yönelik toplam 7 soru bulunmaktadır.

Yenidoğan Ünitelerinde Çalışan Hemşirelerin Yenidoğan Cilt Bakımına Yönelik Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesi

Formu: Literatüre dayalı ve uzman görüşleri doğrultusunda geliştirilen bu formda; yenidoğan cildinin özelliklerine yönelik 32 soru, yenidoğan banyosu ve konak bakımına yönelik 35 soru, pişik bakımına yönelik 11, yüz bakımına yönelik 22, göbek bakımına yönelik 11, çevresel faktörlere yönelik 15 soru olmak üzere toplam 126 sorudan oluşmaktadır. Formun genel güvenilirliği Cronbach Alpha katsayısı ile analiz edilmiştir. Bu çalışma için Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0.86 bulunmuştur.

Verilerin Değerlendirilmesi

Veriler bilgisayar ortamında lisanslı SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 22.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Veri analizinde tanımlayıcı istatistikler (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma), t-testi, Tek yönlü (One way) Anova testi ve Scheffe testi kullanılmış ve anlamlılık düzeyi olarak $p < 0.05$ değeri kabul edilmiştir.

Veri Toplama Sürecinde Etik İlkeler

Araştırma İstanbul Medipol Üniversitesi Etik Kurulu (Sayı: 10840098-604.01.01-E.8369, Tarih: 07.03.2018, Karar No:173) ile İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü’nden (Sayı:16867222-604.01.01-1205) gerekli izinler alındıktan sonra yapılmıştır.

Bulgular

Araştırmaya gönüllü olarak katılan hemşirelerin %51.9’u 18-25 yaş aralığında, %92’si kadın, %60.5’i ise lisans mezunudur. Hemşirelerin %74.1’i devlet hastanesinde görev yapmakta, %43.2’si 1-5 yıldır çalışmakta olup, %40.7’sinin 1-5 yıl yoğun bakım deneyimi bulunmaktadır. Hemşirelerin %67.3’ünün yoğun bakım sertifikası yoktur (Tablo 1).

Tablo 1. Hemşirelerin Tanıtıcı Özelliklerinin Dağılımı (N:162)

	Gruplar	n	%
Yaş	18-25	84	51.9
	26-35	52	32.1
	36-45	26	16
Cinsiyet	Kadın	149	92
	Erkek	13	8
Eğitim düzeyi	Lise	30	18.5
	Önlisans	11	6.8
	Lisans	98	60.5
	Lisansüstü	23	14.2
Çalışılan hastane	Devlet hastanesi	120	74.1
	Özel hastane	42	25.9
Meslekte çalışma süresi (yıl)	<1	32	19.8
	1-5	70	43.2
	6-10	33	20.4
	≥11	27	16.7
Yoğun bakım deneyimi (yıl)	<1	52	32.1
	1-5	66	40.7
	≥6	44	27.2
Yenidoğan hemşireliği sertifikası sahipliği	Var	53	32.7
	Yok	109	67.3

Araştırmaya katılan hemşirelerin “yenidoğan cildinin özellikleri” puan ortalaması 21.12 ± 3.99 , “yenidoğan banyosu” puan ortalaması 19.43 ± 4.02 , “konak” puan ortalaması 1.49 ± 0.88 , “pişik bakımı” puan ortalaması 7.32 ± 1.97 , “yüz bakımı” puan ortalaması 14.78 ± 2.89 , “göbek bakımı” puan ortalaması 6.32 ± 1.90 , “çevresel faktörler” puan ortalaması 10.47 ± 2.13 , “bilgi toplam” puan ortalaması ise 80.93 ± 12.96 düzeyinde yüksek bulunmuştur (Tablo 2).

Tablo 2. Hemşirelerin Yenidoğan Cilt Bakımına Yönelik Bilgi Puan Ortalamalarının Dağılımı (n=162)

Alt gruplar	$\bar{X} \pm SS$	Alt-Üst	Aralık
Yenidoğan Cildinin Özellikleri	21.12 ± 3.99	10-29	0-32
Yenidoğan Banyosu	19.43 ± 4.02	10-28	0-32
Konak Bakımı	1.49 ± 0.88	0-3	0-3
Pişik Bakımı	7.32 ± 1.97	2-11	0-11
Yüz Bakımı	14.78 ± 2.89	5-20	0-22
Göbek Bakımı	6.32 ± 1.90	1-11	0-11
Çevresel Faktörler	10.47 ± 2.13	3-15	0-15
Bilgi Toplam	80.93 ± 12.96	45-104	0-126

Örneklem grubunda bulunan hemşirelerin yaş aralığı ile yenidoğan cilt bakımına yönelik tüm alt grupları arasında istatistiksel anlamlı fark tespit edilmiştir ($p<0.05$). 36-45 yaş grubundaki hemşirelerin tüm alt gruplarda en yüksek puan ortalamalarına sahip olduğu belirlenmiştir. Hemşirelerin yenidoğan yoğun bakım deneyimi ile yenidoğan cilt bakımına yönelik tüm alt grupları arasında, 6 yıl ve üzeri deneyimi olan hemşirelerin puan ortalamaları diğer tüm gruplardan yüksektir. Araştırmaya katılan hemşirelerin çalıştıkları hastaneler ile yenidoğan cilt bakımındaki konak bakımı hariç diğer tüm alt gruplar arasında, istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$). Devlet hastanelerinde çalışan hemşirelerin puan ortalamaları özel hastanelerde çalışan hemşirelerden daha yüksek bulunmuştur (Tablo 3).

Hemşirelerin meslekteki çalışma süresi ile cilt bakımı bilgi puanları arasındaki farkın çalışma süresi 11 yıl ve üzerinde olan hemşirelerden kaynaklandığı ve bu yaş grubundaki hemşirelerin en yüksek puan ortalamalarına sahip olduğu saptanmıştır. Örneklem grubundaki hemşirelerin yenidoğan sertifikasına sahip olma durumları ile yenidoğan cilt bakımına yönelik bilgi puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p<0.05$). Yenidoğan sertifikasına sahip olan hemşirelerin tüm alt gruplardaki puanları, yenidoğan sertifikasına sahip olmayan hemşirelerden daha yüksektir. Araştırma grubunda bulunan hemşirelerin eğitim düzeyleri ile yenidoğan cilt bakımına yönelik olan alt gruplardan yenidoğan banyosu, pişik bakımı ve genel toplam puanlar arasında anlamlı farklılık saptanmıştır ($p<0.05$) (Tablo 4).

Tablo 3. Hemşirelerin Tanıtıcı Özellikleri ile Yenidoğan Cilt Bakımına Yönelik Bilgi Puanları Arasındaki İlişki (n=162)

Alt Boyutlar	Yaş						Yenidoğan Yoğun Bakım Deneyimi						Hastane					
	Grup	n	$\bar{X} \pm SS$	F	p	Fark	Grup	n	$\bar{X} \pm SS$	F	p	Fark	Grup	n	$\bar{X} \pm SS$	t	sd	p
Yenidoğan Cildinin Özellikleri	18-25	84	20.01 ± 3.91			2>1	1 Yıldan Az	52	19.92±4.61			3>1	Devlet Hastanesi	120	21.50 ± 3.77			
	26-35	52	21.42 ± 3.87	12.20	0.000	3>1	1-5 Yıl	66	20.54±3.28	11.61	0.000	3>2	Özel Hastane	42	20.05 ± 4.42	2.049	160	0.042
	36-45	26	24.11 ± 2.76			3>2	6 Yıl Ve Üzeri	44	23.41±3.24									
Yenidoğan Banyosu	18-25	84	18.27 ± 3.79			2>1	1 Yıldan Az	52	17.44± 3.51			2>1	Devlet Hastanesi	120	19.88 ± 3.95			
	26-35	52	20.36 ± 4.01	8.43	0.000	3>1	1-5 Yıl	66	19.83±3.86	12.41	0.000	3>1	Özel Hastane	42	18.14 ± 3.99	2.452	160	0.015
	36-45	26	21.31 ± 3.68				6 Yıl Ve Üzeri	44	21.18±3.89									
Konak Bakımı	18-25	84	1.39 ± 0.88			3>1	1 Yıldan Az	52	1.31±0.85			3>1	Devlet Hastanesi	120	1.48 ± 0.88			
	26-35	52	1.46 ± 0.92	3.24	0.042	3>2	1-5 Yıl	66	1.38±0.94	6.53	0.002	3>2	Özel Hastane	42	1.52 ± 0.89	-0.256	160	0.798
	36-45	26	1.88 ± 0.71				6 Yıl Ve Üzeri	44	1.88±0.69									
Pisik Bakımı	18-25	84	6.44 ± 1.83			2>1	1 Yıldan Az	52	6.25±1.94			2>1	Devlet Hastanesi	120	7.67 ± 1.85			
	26-35	52	7.94 ± 1.75	24.94	0.000	3>1	1-5 Yıl	66	7.13±1.72	28.30	0.000	3>1	Özel Hastane	42	6.31 ± 1.94	4.026	160	0.000
	36-45	26	8.88 ± 1.21			3>2	6 Yıl Ve Üzeri	44	8.84±1.33			3>2						
Yüz Bakımı	18-25	84	14.02 ± 3.16			2>1	1 Yıldan Az	52	13.84±2.94			3>1	Devlet Hastanesi	120	15.25 ± 2.63			
	26-35	52	15.11 ± 2.25	8.81	0.000	3>1	1-5 Yıl	66	14.41±2.76	11.84	0.000	3>2	Özel Hastane	42	13.43 ± 3.18	3.645	160	0.000
	36-45	26	16.53 ± 2.21			3>2	6 Yıl Ve Üzeri	44	16.43±2.32									
Göbek Bakımı	18-25	84	5.70 ± 1.92			2>1	1 Yıldan Az	52	5.48±1.78			2>1	Devlet Hastanesi	120	6.54 ± 1.86			
	26-35	52	6.86 ± 1.73	10.68	0.000	3>1	1-5 Yıl	66	6.28±1.90	13.49	0.000	3>1	Özel Hastane	42	5.69 ± 1.89	2.536	160	0.012
	36-45	26	7.23 ± 1.48				6 Yıl Ve Üzeri	44	7.36±1.52			3>2						
Çevresel Faktörler	18-25	84	9.89 ± 2.25			2>1	1 Yıldan Az	52	9.86±2.35			3>1	Devlet Hastanesi	120	10.80 ± 1.95			
	26-35	52	10.79 ± 1.99	8.71	0.000	3>1	1-5 Yıl	66	10.28±2.13	7.62	0.001	3>2	Özel Hastane	42	9.52 ± 2.36	3.454	160	0.001
	36-45	26	11.69 ± 1.16				6 Yıl Ve Üzeri	44	11.45±1.42									
Bilgi Toplam	18-25	84	75.73 ± 12.63			2>1	1 Yıldan Az	52	74.11±12.11			2>1	Devlet Hastanesi	120	83.12 ± 12.06			
	26-35	52	83.96 ± 11.37	21.40	0.000	3>1	1-5 Yıl	66	79.88±11.91	25.56	0.000	3>1	Özel Hastane	42	74.67 ± 13.53	3.789	160	0.000
	36-45	26	91.65 ± 7.65			3>2	6 Yıl Ve Üzeri	44	90.57± 9.33			3>2						

*Tek Yönlü Varyans Analizi

*Tek Yönlü Varyans Analizi

*Bağımsız Gruplar T-Testi

Tablo 4. Hemşirelerin Tanıtıcı Özellikleri ile Yenidoğan Cilt Bakımına Yönelik Bilgi Puanları Arasındaki İlişki (n=162)

Alt boyutlar	Meslekteki Çalışma Süresi						Yenidoğan Sertifikasına Sahip Olma					Eğitim						
	Grup	n	$\bar{X} \pm SS$	F	P	Fark	Grup	n	$\bar{X} \pm SS$	t	sd	P	Grup	n	$\bar{X} \pm SS$	F	p	Fark
Yenidoğan Cildinin Özellikleri	1 Yıldan Az	32	19.88 ± 4.48			3>1 4>1	Var	53	22.64 ± 3.92				Lise	30	20.03 ± 3.90			
	1-5 Yıl	70	20.12 ± 3.79	9.69	0.000	3>2			3.490	160	0.001	Önlisans	11	20.81 ± 3.97	1.924	0.128		
	6-10 Yıl	33	21.90 ± 3.44			4>2	Yok	109	20.38 ± 3.82				Lisans	98	21.13 ± 4.04			
	11 Yıl Ve Üzeri	27	24.22 ± 2.53			4>3							Lisansüstü	23	22.65 ± 3.62			
Yenidoğan Banyosu	1 Yıldan Az	32	16.40 ± 3.21			2>1 3>1	Var	53	20.43 ± 3.69				Lise	30	17.56 ± 4.18			
	1-5 Yıl	70	19.49 ± 3.79	11.95	0.000	3>1			3.490	160	0.001	Önlisans	11	19.54 ± 4.15	3.379	0.02	3>1	
	6-10 Yıl	33	20.21 ± 3.88			4>1	Yok	109	18.94 ± 4.10				Lisans	98	19.65 ± 3.75			4>1
	11 Yıl Ve Üzeri	27	21.92 ± 3.57			4>2							Lisansüstü	23	20.87 ± 4.25			
Konak Bakımı	1 Yıldan Az	32	1.40 ± 0.83				Var	53	1.73 ± 0.81				Lise	30	1.33 ± 0.88			
	1-5 Yıl	70	1.25 ± 0.92	4.94	0.003	4>1			2.482	160	0.014	Önlisans	11	1.90 ± 0.70	1.315	0.272		
	6-10 Yıl	33	1.75 ± 0.79			3>2	Yok	109	1.38 ± 0.89				Lisans	98	1.47 ± 0.89			
	11 Yıl Ve Üzeri	27	1.88 ± 0.69			4>2							Lisansüstü	23	1.60 ± 0.83			
Pişik Bakımı	1 Yıldan Az	32	5.71 ± 1.92			2>1 3>1	Var	53	8.30 ± 1.77				Lise	30	6.93 ± 1.81			
	1-5 Yıl	70	7.05 ± 1.80	20.76	0.000	4>1			4.742	160	0.000	Önlisans	11	7.63 ± 1.50	3.384	0.02	4>1	
	6-10 Yıl	33	8.09 ± 1.488			3>2	Yok	109	6.83 ± 1.88				Lisans	98	7.13 ± 2.09			4>3
	11 Yıl Ve Üzeri	27	8.926 ± 1.174			4>2							Lisansüstü	23	8.43 ± 1.34			
Yüz Bakımı	1 Yıldan Az	32	13.28 ± 3.29			3>1 4>1	Var	53	15.77 ± 2.45				Lise	30	14.17 ± 2.57			
	1-5 Yıl	70	14.32 ± 2.71	9.004	0.000	3>2			3.140	160	0.002	Önlisans	11	15.90 ± 2.98	1.515	0.213		
	6-10 Yıl	33	15.81 ± 2.38			4>2	Yok	109	14.29 ± 2.97				Lisans	98	14.67 ± 2.82			
	11 Yıl Ve Üzeri	27	16.44 ± 2.19			4>2							Lisansüstü	23	15.48 ± 3.39			
Göbek Bakımı	1 Yıldan Az	32	5.43 ± 1.90				Var	53	6.96 ± 1.68				Lise	30	5.57 ± 2.08			
	1-5 Yıl	70	6.12 ± 1.87	6.21	0.001	3>1 4>1			3.067	160	0.003	Önlisans	11	6.36 ± 1.027	2.552	0.058		
	6-10 Yıl	33	6.75 ± 1.82			4>2	Yok	109	6.01 ± 1.93				Lisans	98	6.39 ± 1.88			
	11 Yıl Ve Üzeri	27	7.33 ± 1.54			4>2							Lisansüstü	23	6.95 ± 1.87			
Çevresel Faktörler	1 Yıldan Az	32	9.75 ± 2.30			3>1 4>1	Var	53	11.05 ± 1.94				Lise	30	9.83 ± 2.03			
	1-5 Yıl	70	10.10 ± 2.34	5.739	0.001	3>2			2.487	160	0.014	Önlisans	11	11.09 ± 1.51	1.302	0.276		
	6-10 Yıl	33	11.00 ± 1.54			4>2	Yok	109	10.18 ± 2.16				Lisans	98	10.57 ± 2.18			
	11 Yıl Ve Üzeri	27	11.63 ± 1.21			4>2							Lisansüstü	23	10.56 ± 2.21			
Bilgi Toplam	1 Yıldan Az	32	71.8 ± 12.38			2>1 3>1 4>1	Var	53	86.90 ± 11.38				Lise	30	75.43 ± 12.53			
	1-5 Yıl	70	78.49 ± 12.14	19.41	0.000	3>2			4.309	160	0.000	Önlisans	11	83.27 ± 11.78	3.531	0.016	3>1	
	6-10 Yıl	33	85.54 ± 10.45			4>2	Yok	109	78.02 ± 12.72				Lisans	98	81.03 ± 12.49			4>1
	11 Yıl Ve Üzeri	27	92.37 ± 7.13			4>3							Lisansüstü	23	86.56 ± 13.88			

Tek Yönlü Varyans Analizi

*Bağımsız Gruplar T-Testi

*Tek Yönlü Varyans Analizi

Tartışma

Yenidoğan ünitelerinde çalışan hemşirelerin yenidoğan cilt bakımına yönelik bilgi düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılan çalışmanın bulguları bu bölümde literatür doğrultusunda tartışılmıştır. Araştırma grubumuzdaki hemşirelere uygulanan Yenidoğan Cilt Bakımına Yönelik Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesi Formunda verilen cevaplara istinaden, hemşirelerin kendi bilgi ve tecrübeleriyle yenidoğan bebeklere uygun göbek bakımı, ağız-burun-göz bakımı, pişik bakımı verdiği ve çevresel ortamı da yenidoğanlara uygun düzenlemeye çalıştığı saptanmıştır. Hemşirelerin bilgi düzeyi puanlarının ortalamasının üstünde olduğu istatistiksel olarak sonuçlanmıştır (Tablo 2).

Literatür incelendiğinde, yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde izlenen hastalara verilen bakım uygulamalarının, hemşirelerin bazı kriterlerine göre değişebildiği gözlemlenmektedir. Yaptığımız çalışma da bunu destekler niteliktedir. Bakıma yönelik bilgi düzeyindeki değişikliklere sebep olarak; hemşirelerin yaşı, eğitim seviyesi, çalıştığı kurumlar, meslekteki çalışma süresi, yenidoğan yoğun bakım ünitelerindeki deneyimi ve yenidoğan sertifikasına sahipliği üzerinde durulmuştur.

Çalışmamızda hemşirelerin yaş ortalaması arttıkça mesleki bilgi ve deneyim birikimine bağlı olarak, yenidoğan cilt bakımına ilişkin tüm alt başlıklarda ortalamalarının yüksek olduğu saptanmıştır. Hemşirelerle yapılan bir araştırmada hemşirelerin bakım davranışlarının yaş ile birlikte gelişmesinin beklenen bir durum olduğu, bunun nedenleri arasında artan deneyimin olumlu sonuçlara yol açmasından kaynaklandığı belirtilmiştir (Okumuş ve ark., 2017). Çöllü' nün Hemşirelik Bölümü öğrencileri ile yapılmış tanımlayıcı türdeki araştırmasında; hemşirelik öğrencilerinin yenidoğan bakımına ilişkin bilgi puanının yaş ile korelasyonu arasında anlamlı düzeyde bir farklılık tespit edilmiş ve öğrencilerin yaşları arttıkça bilgi düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır (Çöllü, 2012). Bayraktar ve Eşer' in hemşirelerin bakım davranışlarının incelendiği çalışmasında; yaşı büyük olan hemşirelerin bakım odaklı hemşire-hasta etkileşiminin önemli olduğunu düşündüğü ve kendilerini bu konuda yeterli buldukları tespit edilmiştir (Bayraktar & Eşer, 2017). Literatür sonuçları çalışmamızla benzerlik göstermektedir.

Hemşirelerin eğitim düzeyinin nitelikli hemşirelik bakımına etkisi araştırıldığında; eğitim düzeyinin bakıma yönelik durumlarda olumlu bir fark oluşturduğu gözlenmiştir. Yenidoğan yoğun bakım hemşireleri ile yapılan bir çalışmada, lisans ve lisansüstü eğitime sahip olan hemşirelerin yenidoğan bakımına ilişkin rollerini daha iyi bildikleri istatistiksel olarak saptanmıştır ($p=0.04$) (Yarar, 2018). Öztürk ve Oktay tarafından yapılan bir başka çalışmada, hemşirelerin bakım içerikli performans düzeyleri incelenmiş ve lisans mezunu hemşirelerin performansının, önlisans ve sağlık meslek lisesi öğrenimli hemşirelere göre daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır (Öztürk & Oktay, 2004). Idvall ve ark. (2012)'nin yaptığı bir araştırmada ise, hemşirelerin sosyodemografik özellikleri ile bireyselleştirilmiş bakım uygulamaları arasındaki ilişkide eğitim düzeyi önemli bir etken olarak tespit edilmiştir. Literatür bilgileri ışığında eğitim düzeyinin bakım kalitesini olumlu yönde arttırdığı ve lisans-lisansüstü ders müfredatında yenidoğan cilt bakımı konularında daha ayrıntılı eğitim verildiği düşünülmüştür. Araştırma sonuçlarımızda ise lisans-lisansüstü eğitim alan hemşirelerimizin puan ortalamalarının literatür çalışmalarına benzer olarak yüksek olduğu ancak eğitim düzeyi kriteri ile yenidoğan cilt bakımına yönelik olan alt gruplardan sadece yenidoğan banyosu, pişik bakımı ve toplam bilgi puanları arasında anlamlı farklılık saptanmıştır ($p<0.05$). İstatistiksel puanlarımızın bu şekilde sonuçlanmasında lise, önlisans, lisans ve lisansüstü eğitim seviyelerinde aynı sayıda hemşireye ulaşamaması ve araştırmaya katılmayı kabul eden hemşireler ile sınırlı olmasından kaynaklandığı

düşünülmektedir.

Bu araştırmada, yenidoğanlardaki cilt bakımında hemşirelerin bilgi düzeyleri belirlenmeye çalışılırken, hemşirelerin farklı sağlık kuruluşlarında çalışıyor olmasının da istatistiksel sonuçları etkilediği gözlenmiştir. Devlet hastanesinde çalışan hemşirelerin, özel hastanede çalışanlara göre toplam bilgi puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p=0.000$). Varlı'nın yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde çalışan hemşireler ile yaptığı çalışmasında, hemşirelerin yenidoğandaki bireyselleştirilmiş bakımla ilgili bilgi ve uygulamalarının çalışmamıza benzer şekilde kurumlar arasında farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Yapılan bu çalışmada üniversite hastanesinde çalışan hemşirelerin nitelikli bakım kapsamındaki yenidoğan cilt bütünlüğünü değerlendirme oranının, özel hastanede çalışan hemşirelere göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır ($p=0.001$), (Varlı, 2016). Yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde yapılan başka bir çalışmada; devlet hastaneleri, SSK hastaneleri, üniversite hastaneleri ve özel hastanelerde çalışan hemşirelerin cilt-göbek-göz bakımı puan ortalamaları karşılaştırılmış ve aralarında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p=0.002$), (Demirer, 2004). Yenidoğan cilt bakımına yönelik hemşirelerin bilgi puanlarının kurumlar arasında farklılık gösterdiği bu literatür çalışmaları, bu Araştırma ile benzerlik göstermektedir. Bu bilgilere dayanarak, yenidoğan cilt bakımı gibi spesifik bir alanda belli bir standardın olmadığı düşünülmüştür.

Bu araştırmada, hemşirelerin meslekteki çalışma yılı ile bilgi puan ortalamalarına bakıldığında, çalışma yılı arttıkça bakım kalitesinin ve algısının da aynı oranda arttığı belirlenmiştir. Örneklem grubumuzda meslekteki çalışma yılı 11 ve üzeri olan hemşirelerin yenidoğan cilt bakımında kullanılan yöntemlere ilişkin en yüksek puan ortalamalarına sahip olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4). Yapılan bir araştırmada hemşirelerin çalışma ortamlarına ilişkin algıları değerlendirilmiş ve hemşirelerin çalışma süresinin bakım uygulamalarını geliştirmede önemi vurgulanmıştır (Mollaoğlu ve ark., 2010). Varlı tarafından yapılan çalışmada; çalışma yılı 6 yıl ve üzeri olan hemşirelerin, yenidoğanın bireyselleştirilmiş bakımına yönelik değerlendirme puanları anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur ($p=0.025$; $p=0.002$), (Varlı, 2016). Benzer şekilde hemşirelerle yapılan bir çalışmada, 6 yıl ve üzeri çalışan hemşirelerin bakım davranışları puan ortancalarının 1-5 yıl çalışanların puanlarından daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0.05$) (Durukan, 2019). Literatür araştırmaları çalışma bulgularımızla benzerlik göstermektedir. Bu benzerlik doğrultusunda meslekteki çalışma süresinin arttıkça hemşirelerin hasta bakımına odaklı gereksinimleri daha iyi yorumlayabildiği ve daha kapsamlı düşünebildiği kanaatindeyiz.

Araştırmanın bir diğer bulgusunda ise yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde çalışma süresi fazla olan hemşirelerin yenidoğan cilt bakımına yönelik bakım ve uygulamalarda istatistiksel olarak puanlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yenidoğan yoğun bakım üniteleri; genel durumu kritik hastaların izlendiği, bakım ve tedavisinin sürdürüldüğü, ileri teknolojinin kullanıldığı, bilgi ve beceri gerektiren bakım merkezleridir. Aynı zamanda hemşirelik bakımına en fazla gereksinim duyulan alanlardır. Araştırma verilerimizde 6 yıl ve üzeri yenidoğan yoğun bakımda çalışan hemşirelerin yenidoğan cilt bakımına ilişkin tüm alt başlıklardaki bilgi puanları; 1-5 yıl arasında çalışanlara göre daha yüksek bulunmuştur (Tablo 3). Dolayısıyla yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde uzun yıllar çalışan hemşirelerin, yoğun bakımda yeni çalışmaya başlayan hemşirelere göre daha fazla bilgi sahibi olması ve profesyonel hemşirelik rolleri doğrultusunda kaliteli bakım olanaklarını sunabilmesi beklenen bir sonuç olarak düşünülebilir.

Araştırma kapsamına alınan ve yenidoğan yoğun bakım sertifikasına sahip olan hemşirelerin yenidoğan cilt bakımına

yönelik puan dağılımları incelendiğinde; sertifika sahibi hemşirelerin toplam bilgi puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 4). Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifika Programı' nın amacı; bilgi ve beceri gerektiren yoğun bakım gibi karmaşık birimlerde çalışan hemşirelerin hem teoride hem de uygulamada özel bir eğitim almasını sağlamaktır (Badır, 2004; Bahcecik & Kutlu, 2004). Ege Üniversitesi'nde hemşirelerle yapılan bir çalışmada; meslekle ilgili herhangi bir kursa ya da eğitime katılan hemşirelerin, iş yüküne yönelik daha doyumlu oldukları saptanmıştır (Çetinkaya & Özbaşaran, 2004). Gül ve Dinç tarafından yapılan bir başka çalışmada hemşirelerin eğitim yönünden desteklendiklerinde hemşirelik bakımına yönelik puanlarının daha yüksek olduğu ifade edilmiştir (Gül & Dinç, 2018). Literatür çalışmaları araştırma bulgularımızla paralellik göstermektedir.

Araştırma Sınırlılıkları

Bu araştırma, İstanbul ilinde iki ayrı hastanede araştırmaya katılmayı kabul eden hemşirelerle sınırlıdır.

Sonuç ve Öneriler

Yenidoğan ünitelerinde çalışan hemşirelerin yenidoğan cilt bakımına yönelik bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla iki ayrı hastanede gerçekleştirilen bu çalışma sonucunda; hemşirelerin yenidoğan cilt bakımına ilişkin bilgi düzeyi puan ortalamalarının yüksek olduğu ve hemşirelerin birimdeki çalışma süresi, yaş ortalaması, eğitim durumu, çalıştığı hastane, yenidoğan sertifikasına sahip olma gibi faktörlerin de bu puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa neden olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda;

- ✓ Yenidoğana ait cilt bakım uygulamalarının tüm sağlık kurumlarında standart hale getirilmesi,
- ✓ Hastane yönetimi tarafından hemşirelerin yoğun bakım sertifika programlarına katılımının sağlanması
- ✓ Yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde çalışacak hemşirelerin seçiminde lisans mezunu şartı aranmalı ve eğitim seviyesi ile bakım kalitesinin arttığı göz önüne alındığında hemşirelerin lisansüstü eğitim yapmaları konusunda teşvik edilmeleri önerilebilir.

Etik Kurul Beyanı

Araştırma İstanbul Medipol Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığı' ndan (Sayı: 10840098-604.01.01-E.8369, Tarih: 07.03.2018, Karar No:173) ve İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü'nden (Sayı:16867222-604.01.01-1205, Tarih: 13.04.2018) gerekli izinler alındıktan sonra yapılmıştır.

Çıkar çatışması

Yazarlar çıkar çatışması olmadığını beyan ederler.

Yazar Katkısı

Araştırmanın planlanması; A.K.D ve S.T, Veri toplama; S.T, Veri analizi ve yorumlama; A.K.D ve S.T, Makale yazımı ve revizyonlar: A.K.D ve S.T.

Kaynaklar

- Bridou, M., & Aguerre, C. (2013). Validity of the French form of the Somatosensory Amplification Scale in a non-clinical sample. *Health Psychology Research, 1*(11), 38-43. <https://doi.org/10.4081/hpr.2013.e11>
- Badır, A. (2004). Uluslararası öneriler ışığında yoğun bakım hemşireliği eğitiminin Türkiye'deki durumu. *Yoğun Bakım Hemşireliği Dergisi, 8*(2), 83-88.
- Bahcecik, N., & Kutlu, A. (2004). Yoğun bakım ünitelerinde çalışan hemşirelerin motivasyonunu etkileyen faktörler. *Yoğun Bakım Hemşireliği Dergisi, 8*(2), 55-60.
- Bayraktar, D., & Eşer, İ. (2017). Hemşirelerin bakım odaklı hemşire-hasta etkileşimine yönelik tutum ve davranışları. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 20*(3), 188-194.
- Bişgin, B. (2020). Yenidoğan Hemşirelerinin Cilt Bakımına Yönelik Bilgi ve Uygulamalarının Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yozgat Bozok Üniversitesi, Yozgat.
- Çetinkaya, A., & Özbaşaran F. (2004). Üniversite hastanesinde görev yapan hemşirelerin iş doyumunu düzeyleri ve etkileyen faktörler. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokul Dergisi, 20*(1), 58-76.
- Çöllü, E. (2012). Hemşirelik Öğrencilerinin Yenidoğanda Bakıma İlişkin Bilgi Düzeylerinin Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilim Üniversitesi, İstanbul.
- Demirer, N. (2004). Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde Enfeksiyon Kontrolüne Yönelik Hemşirelik Girişimlerinin Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Durukan, E. (2019). Cerrahi Kliniklerde Çalışan Hemşirelerin Bakım Davranışları ve Çalışma Koşulları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Fernandes, J. D., Machado, M. C. R., & Oliveira, Z. N. P. D. (2011). Children and newborn skin care and prevention. *Anais Brasileiros de Dermatologia, 86*, 102-110. <https://doi.org/10.1590/S0365-05962011000100014>
- Gül, Ş., & Dinç, L. (2018). Hastaların ve hemşirelerin hemşirelik bakımına yönelik algılarının incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi, 5*(3), 192-208. <https://doi.org/10.31125/hunhemsire.500787>
- Idivall, E., Berg, A., Katajisto, J., Acaroglu, R., Luz, M. D. A. D., Efstathiou, G., Efstathiou, G., Kalafati, M., Kanan, N., Leino-Kilpi, H., Lemonidou, C., Papastavrou, E., Sendir M., & Suhonen, R. (2012). Nurses' sociodemographic background and assessments of individualized care. *Journal of Nursing Scholarship, 44*(3), 284-293. <https://doi.org/10.1111/j.1547-5069.2012.01463.x>
- Karabulut, A. A. (2011). Yenidoğanda deri fizyolojisi ve topikal ilaç kullanımı. *Archives of the Turkish Dermatology & Venerology/Turkderm, 45*, 60-67. <https://dx.doi.org/10.4274/turkderm.45.s11>
- Kılıç, M., Polat, S., & Çimen, S. (2013). Çocuklarda sıvı elektrolit dengesi ve bozuklukları. İçinde Conk, Z., Başbakkal, Z., Balyılmaz, H., & Bolışık, B (Eds). *Pediatric Hemşireliği* (pp.161-167). Ankara: Akademisyen Tıp Kitabevi.
- Mollaoğlu, M., Fertelli, T. K., & Tuncay, F. Ö. (2010). Hastanede çalışan hemşirelerin çalışma ortamlarına ilişkin algılarının değerlendirilmesi. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi, 5*(15), 17-30.
- Ness, M. J., Davis, D. M., & Carey, W. A. (2013). Neonatal skin care: A concise review. *International Journal of Dermatology, 52*(1), 14-22. <https://doi.org/10.1111/j.1365-4632.2012.05687.x>

- Okumuş, D. Ç., & Uğur, E. (2017). Hemşirelerin duygusal zeka düzeylerinin bakım davranışlarına etkisi. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 1*, 104-109.
- Öztürk, H. & Oktay, S. (2004). Hemşirelerin motivasyon ve performans düzeyleri. *Hemşirelik Dergisi, 8*(2), 19-27.
- Stamatas, G. N., Nikolovski, J., Mack, M. C., & Kollias, N. (2011). Infant skin physiology and development during the first years of life: A review of recent findings based on in vivo studies. *International Journal of Cosmetic Science, 33*(1), 17-24. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2494.2010.00611.x>
- Şerbetçi, G. (2019). Doğum Sonrası Göbek ve Cilt Bakımı Uygulamalarının Belirlenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Medipol Üniversitesi, İstanbul.
- Utaş, S. (2011). Skin Care of the Newborn. *TURKDERM. Turkish Archives of Dermatology and Venereology, 45*(3), 123-126. <https://dx.doi.org/10.4274/turkderm.001>
- Varlı, G. (2016). Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde Çalışan Hemşirelerin Yenidoğanın Bireyselleştirilmiş Destekleyici Gelişimsel Bakımına Yönelik Bilgi Ve Uygulamaları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi, İstanbul.
- Yarar, E. (2018). Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi Hemşirelerinin Yenidoğan Bakımına İlişkin Rollerini Bilme Durumları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara.